

EEN NIEUWE OENOTHERA SOORT.

IN den zomer van 1912 vond ik bij een meelfabriek te Wormerveer een plant, die blijkbaar tot het geslacht *Oenothera* behoorde, met kleine roode bloemen. De eenige roodbloemige soort van dat geslacht die ik toen kon ontdekken — ik meen dat ik haar in een prijscourant van de firma Turkenburg vond — was *Oenothera rosea* en als zoodanig gaf ik haar dan ook op aan den heer Heukels, die ze in zijn jaarlijksche lijst in „De Levende Natuur” November 1912 vermeldde, ten onrechte met de vindplaats Dordrecht.

Het volgend jaar verzamelde ik o.a. met den heer Jansen meerdere exemplaren van dezelfde soort. Na eenigen tijd berichtte Jansen mij, dat hij de plant voor *Oe laciniata* Hill var. *integrifolia* hield. Deze determinatie kon mij evenwel niet bevredigen, hoewel ik intusschen door Amerikaansche flora's te raadplegen en door vergelijking met gedroogd materiaal uit 's Rijks Herbarium te Leiden ook tot de overtuiging gekomen was, dat *Oenothera rosea* A dit. een heel andere plant was. Tevens bleek mij toen, dat een groot aantal roodbloeiende *Oenotheras* in Amerika bestaan. Onze plant kwam echter met geen der beschrijvingen overeen. Ik stuurde haar dus aan Dr. Thellung met de opmerking, dat speciaal de roode bloemen mij de determinatie als *Oe. laciniata* deden betwijfelen. De plant kwam evenwel terug met het bijschrift, dat zij toch zeer wel als vorm tot die zeer variabele soort zou kunnen behooren!

Intusschen had blijkbaar ook Dr. Thellung geen vrede met de zaak. In 1917 kreeg ik namelijk bericht van hem, dat de monograaf van het geslacht *Oenothera*, Prof. H. Lévillé te Le Mans, uitgemaakt had, dat de bedoelde plant een nieuwe, tot nog toe niet bekende, soort was. Hij noemde haar *Oenothera argentinæ* Lévillé et Thellung, vermeldde haar in een voorloopige korte mededeeling in *Le Monde des Plantes* 18e. année (2e. sér.) no. 108 (Sept. 1917) p. 52, terwijl een uitvoerige Latijnsche diagnose opgenomen werd in *Fedde, Repertorium XV* (1918) p. 133—134.

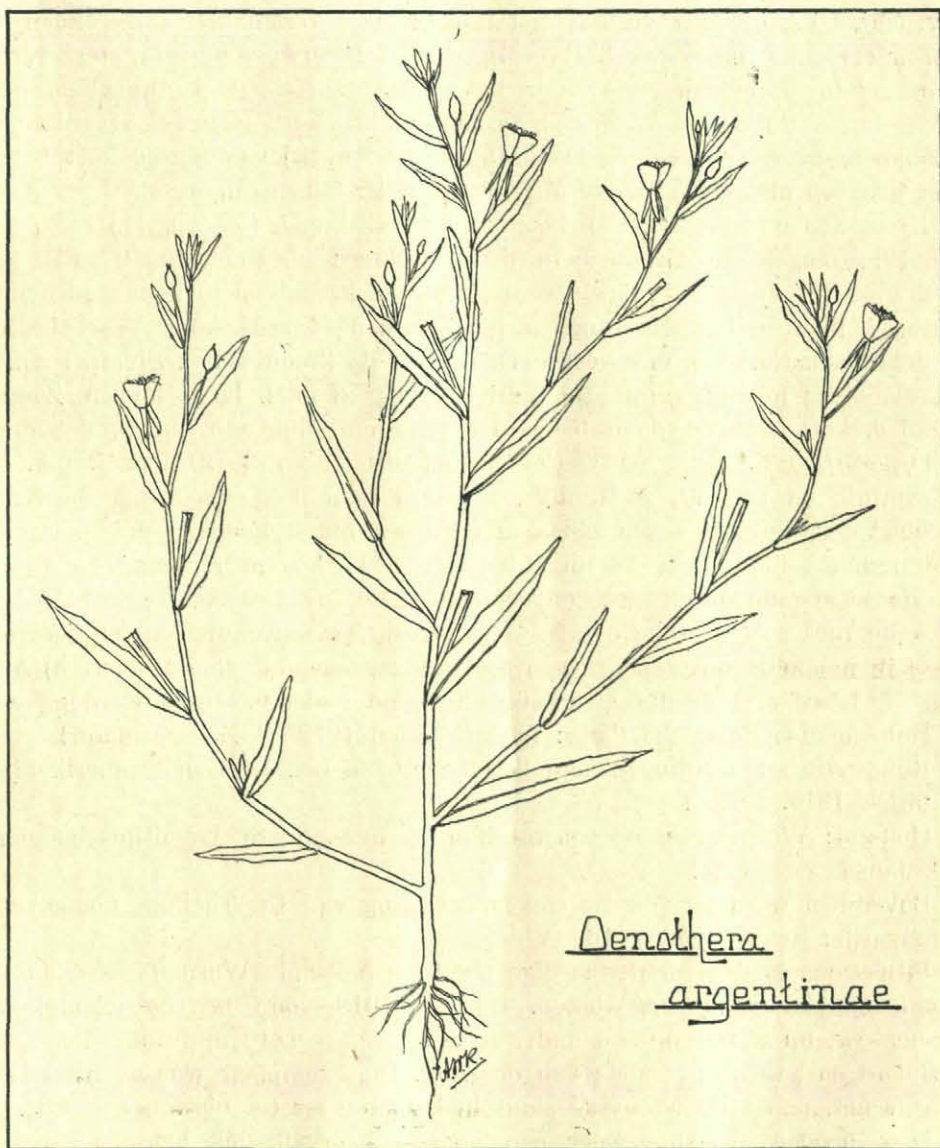
De vertaling daarvan luidt ongeveer als volgt:

Oenothera argentinæ Lévillé et Thellung spec. nov.

Verwant met *Oe. laciniata* Hill., waarvan zij verschilt door het volgende: Bladen alle ongedeeld (de rand slechts zeer weinig verspreid gegolfd en niet bochtig getand tot vindeelig). Bloemen klein, rood en de zaden bijna glad tot zwak overlans gestreept (en niet gegroefd). Ook verwant met *Oe. humifusa* Nutt, wier bovenste bladen bijna gaafrandig zijn, en die zaden heeft, die (volgens nieuwere Amerikaansche schrijvers) overlans gestreept zijn, maar die door haar bekleeding met een aangedrukte zijdeachtige beharing (niet dun afstaand) en vindeelige onderste bladen voldoende verschillen vertoont.

Eenjarig (of ook tweejarig?) Wortel spoelvormig, dun, bij den stengel nauwelijks dikker en eenstengelig, of iets verdikt en meerstengelig. Stengels

vrijwel rechtopstaand tot 40 c.M. hoog, cilindervormig \pm 2 m.M. dik, bebladerd en sterk vertakt, aan den voet met een geelbruine schors bedekt en bijna kaal, overigens kruidachtig en zwak behaard met enkelvoudige zeer dunne horizontaal

afstaande, meerendeels zeer korte (\pm $\frac{1}{5}$ m.M.) haren, waartusschen verspreide langere ($\frac{1}{2}$ —1 zelden tot 2 m.M.), die overigens niet van de andere verschillen. Bladen groen met een beharing als de stengel, alle bijna gaafrandig (de rand

slechts weinig verwijderd-geglfd), de onderste (tijdens den bloei meestal reeds verdwenen) smal elliptisch lancetvormig tot 6 c.M. lang en 1 c.M. breed, middelste stengelbladen lancetvormig $\pm 2\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$ c.M. meestal spits, de bovenste (schutbladen) kleiner en allengs kleiner wordend, bijna zoo lang als de bloemen en langer dan de vrucht, spits, of lancetvormig met min of meer versmalden (afgeronden) voet, of meer eivormig met zwak hartvormigen voet. Bloeiwijze vertakt, sterk verlengd en bebladerd. Bloemen klein voor het geslacht. Kelk met dunbehaarde buis (tijdens het ontluiken) 5—7 m.M. lang, meestal iets korter dan het vruchtbeginsel; kelkslippen ongeveer evenlang als de buis (5—6 m.M.) van buiten kort behaard, onder den top met een draadvormig $\frac{1}{2}$ —1 m.M. lang aanhangsel.

Kroonbladen ongeveer zoo lang als de kelkslippen (5—7 m.M.) rood, breed-driehoekig omgekeerd eirond, aan den top breed afgeknot tot 9 m.M. breed. Meeldraden (8) ongeveer gelijk, evenlang als de kroonbladen, helmraden draadvormig 4 m.M. lang, helmknoppen lijnvormig 3—4 m.M. lang. Vruchtbeginsels vrij dicht behaard. Stijl ongeveer evenlang als de kroonbladen. Stempel aan den voet vierdeelig met lijnvormige cilindrische $1\frac{1}{2}$ —2 m.M. lange lobben. Zaaddoos zittend of kort gesteeld, dicht behaard met haren gelijk aan die van den stengel, $\pm 1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{3}$ c.M. lang, of vierhoekig cilindrisch en 2— $2\frac{1}{2}$ m.M. dik, of \pm knotsvormig en tot $3\frac{1}{2}$ m.M. dik. Zaden in ieder hokje tweerijig, spoelvormig tot bijna peervormig, tegen elkaar aangedrukt meest hoekig (parallelopipedumvormig) aan beide zijden versmald-toegespitst 1— $1\frac{1}{2}$ m.M. lang. $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ m.M. dik; de zaadwand bleek geel (strookleurig) tot bruin-geelachtig, bijna glad tot geteekend met zeer zwakke overlansche streepen evenwel niet duidelijk gegroefd. Vaderland niet zeker bekend, echter vrij zeker (naar de vergezellen de soorten) Argentinië, vanwaar de plant met graan of oliehoudende zaden in Europa werd ingevoerd.

Duitschland: Beiersche Palts: Ludwigshafen 1919. F. Zimmermann!

Rijnprovincie: Urdingen aan den oever van den Rijn en Emmerik bij een oliëfabriek 1915. Bonte!

Holland: Wormerveer bij een meelfabriek met andere Argentijnsche planten 1913. Jansen en Kloos!

Bovendien werd zij volgens een mededeeling van Dr. Thellung nog gevonden in Hongarije: Raab (Gyor) 1916, Polgár!

Intusschen is deze merkwaardige plant op hetzelfde Wormerveersche terrein bijna ieder jaar weer opgekomen. Ook in 1918 vond ik een exemplaar te Wormerveer, nu echter op een ander terrein, ongeveer 10 minuten gaans ervan verwijderd en aan de overzijde van de Zaan. Dit exemplaar was evenwel telaar en heeft het, nadat ik het overgeplant had, niet meer tot bloeien gebracht.

Hier hebben wij dus weer een voorbeeld ervan, hoe het onderzoek van adventief materiaal, dat in de hoogere regionen der wetenschap maar al te vaak met een medelijdend schouderophalen als onbeduidende „Spielerei” wordt betiteld, tot de ontdekking van een nieuwe soort heeft geleid.

Dordrecht.

A. W. KLOOS JR. C. I.